

รายวิชา วิทยาศาสตร์

รหัสวิชา ว16101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง การเกิดสารใหม่

ครูธิดารัตน์ เมฆหมอก

ทบทวน

ใบงาน ๐๒ : แบบฝึกหัด เรื่องการเปลี่ยนสถานะและการละลายของสาร

พิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพหรือไม่ พร้อมบอกเหตุผล

๑. น้ำหอมระเหยไปในอากาศ

เป็นการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ เพราะสมบัติของ
สารยังคงเหมือนเดิม

๒. แกงจืดหมูสับที่แช่แข็ง

เป็นการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ เพราะสมบัติของ
สารยังคงเหมือนเดิม

๓. แร่กำมะถันในน้ำพุร้อน

เป็นการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ เพราะสมบัติ
ของสารยังคงเหมือนเดิม

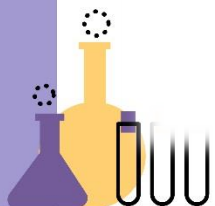

๔. ปฏิกิริยาละลายในน้ำ

เป็นการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ เพราะสมบัติ
ของสารยังคงเหมือนเดิม

๕. น้ำส้มสายชูเข้มข้นในน้ำ

เป็นการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ เพราะสมบัติ
ของสารยังคงเหมือนเดิม

นักเรียนคิดว่าสารที่เกิดจาก ปฏิกิริยาเคมี มีสมบัติอย่างไร

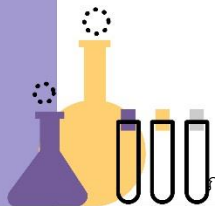
ภาพจากสื่อ ๖๐ พรรษา

กิจกรรมที่ ๑ สารมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

จุดประสงค์

ทดสอบและอธิบายการเปลี่ยนแปลงของสารต่าง ๆ

วัสดุ-อุปกรณ์

๑. ตะปู
๒. น้ำ
๓. ผงฟู
๔. น้ำส้มสายชู
๕. โซดา
๖. ยาลดกรดชนิดผง
๗. ถ่านไฟฉาย ๙ โวลต์
๘. เกลือ
๙. ตะเกียงแอลกอฮอล์พร้อมที่กั้นลมและตะแกรง

วิธีทำ

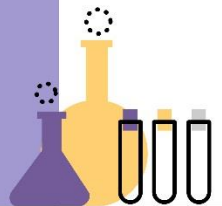
๑. สังเกตลักษณะของตะปู ผงฟู น้ำโซดา ยาลดกรดชนิดผง ถ่านไฟฉาย และบันทึกผล
๒. คาดคะแนนและบันทึกว่าจะเกิดอะไรขึ้นถ้า
  - ๒.๑ ตะปูแช่ในน้ำ ๑ สัปดาห์
  - ๒.๒ ผงฟูผสมน้ำส้มสายชู
  - ๒.๓ นำน้ำโซดาไปต้ม
  - ๒.๔ ยาลดกรดชนิดผงผสมน้ำ
  - ๒.๕ จุ่มถ่านไฟฉายลงในน้ำผสมเกลือเล็กน้อย

๓. ทำกิจกรรมเพื่อตรวจสอบการคาดคะเน และบันทึกผล

๔. อ่านใบความรู้ เรื่องการเกิดสารใหม่ ร่วมกันอภิปรายเชื่อมโยงความรู้ที่ได้
จากใบความรู้กับผลการทำกิจกรรม และบันทึกผล

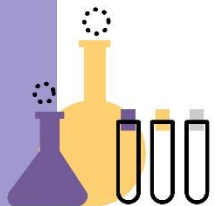

ใบงาน ๐๑ : การเปลี่ยนแปลงของสาร

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ตาราง ๑ ผลการสังเกตสารต่าง ๆ

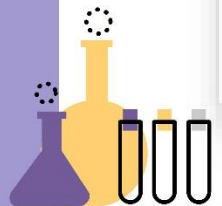

สาร	ผลการสังเกต
๑. ตะปู	
๒. ผงฟู	
๓. น้ำโซดา	

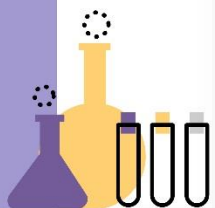

สาร	ผลการสังเกต
๔. ยาลดกรด	
๕. ถ่านไฟฉาย ๘ โวลต์	

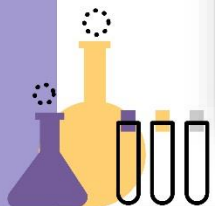

สาร	ผลการสังเกต
๑. ตะปู	เป็นโลหะสีเทาดำ เรียวยาว
๒. ผงฟู	เป็นผงสีขาว
๓. น้ำโซดา	เป็นของเหลวใส

สาร	ผลการสังเกต
๔. ยาลดกรด	เป็นผงสีขาว
๕. ถ่านไฟฉาย ๘ โวลต์	เป็นแท่ง มีลักษณะเป็น ทรงกระบอก

ตาราง ๒ การคาดคะเนและผลการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของสาร

การทดสอบ	การคาดคะเน	ผลการสังเกต	การเกิดสารใหม่
๑. ตะปูแช่ในน้ำ ๑ สัปดาห์			☐ ไม่เกิดสารใหม่ ☐ เกิดสารใหม่ มีลักษณะ
๒. ผงฟูผสม น้ำส้มสายชู			☐ ไม่เกิดสารใหม่ ☐ เกิดสารใหม่ มีลักษณะ

การทดสอบ	การคาดคะเน	ผลการสังเกต	การเกิดสารใหม่
๓. นำน้ำโซดา ไปต้ม			☐ ไม่เกิดสารใหม่ ☐ เกิดสารใหม่ มีลักษณะ
๔. ยาลดกรด ชนิดผงผสม น้ำ			☐ ไม่เกิดสารใหม่ ☐ เกิดสารใหม่ มีลักษณะ

การทดสอบ	การคาดคะเน	ผลการสังเกต	การเกิดสารใหม่
๕. จุ่มถ่านไฟฉาย ๘ โวลต์ลงใน น้ำผสมเกลือ เล็กน้อย			☐ ไม่เกิดสารใหม่ ☐ เกิดสารใหม่ มีลักษณะ

ใบความรู้ เรื่องการเกิดสารใหม่

เมื่อผสมสารสองชนิดขึ้นไปเข้าด้วยกัน แล้วมีสารใหม่เกิดขึ้น ซึ่งมีสมบัติแตกต่างจากสารเดิม หรือเมื่อสารชนิดเดียวเกิดการเปลี่ยนแปลงแล้วมีสารใหม่เกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้เรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทางเคมี

การเปลี่ยนแปลงทางเคมีอาจสังเกตได้จากการมีฟองแก๊ส หรือมีตะกอน หรือมีสี หรือมีกลิ่น หรือมีอุณหภูมิเพิ่มขึ้นหรือลดลง เช่น การเกิดสนิมบนตะปูที่แช่ในน้ำ ๑ สัปดาห์ การเติมผงฟูลงในน้ำส้มสายชูทำให้เกิดฟองแก๊ส และมีอุณหภูมิเพิ่มขึ้น

ตาราง ๒ การคาดคะเนและผลการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของสาร

การทดสอบ	การคาดคะเน	ผลการสังเกต	การเกิดสารใหม่
๑. ตะปูแช่ในน้ำ ๑ สัปดาห์		มีสนิม มีสีน้ำตาล บนตะปู	☐ ไม่เกิดสารใหม่ ☐ เกิดสารใหม่ มีลักษณะ <u>เกิดสนิม</u> <u>บนตะปู</u>
๒. ผงฟูผสม น้ำส้มสายชู		มีฟองแก๊ส	☐ ไม่เกิดสารใหม่ ☐ เกิดสารใหม่ มีลักษณะ <u>เกิดฟองแก๊ส</u>

การทดสอบ	การคาดคะเน	ผลการสังเกต	การเกิดสารใหม่
๓. นำน้ำโซดา ไปต้ม		มีละอองน้ำลอย สู่บรรยากาศ	☐ ไม่เกิดสารใหม่ ☐ เกิดสารใหม่ มีลักษณะ <u>แก๊สในน้ำ โซดาระเหย</u> <u>ขึ้นสู่บรรยากาศ</u>
๔. ยาลดกรด ชนิดผงผสม น้ำ		เป็นน้ำสีขาวขุ่น	☐ ไม่เกิดสารใหม่ ☐ เกิดสารใหม่ มีลักษณะ <u>ของเหลว</u> <u>สีขาวขุ่น</u>

การทดสอบ	การคาดคะเน	ผลการสังเกต	การเกิดสารใหม่
๕. จุ่มถ่านไฟฉาย ๘ โวลต์ลงใน น้ำผสมเกลือ เล็กน้อย		มีฟองแก๊ส 	☐ ไม่เกิดสารใหม่ ☐ เกิดสารใหม่ มีลักษณะ เกิดฟองแก๊ส

คำถามหลังจากทำกิจกรรม

๑. การทดสอบใดบ้างที่ทำให้เกิดสารใหม่ รู้ได้อย่างไร

ตะปูแช่น้ำ

สังเกตจากมีสนิมเกิดขึ้น

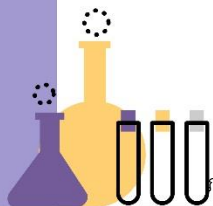
ผงฟูผสมน้ำส้มสายชู สังเกตจากมีฟองแก๊สเกิดขึ้น

จุ่มถ่านไฟฉาย ๙ โวลต์ ลงในน้ำผสมเกลือ สังเกตจาก
มีฟองแก๊สเกิดขึ้น

๒. การเปลี่ยนแปลงของสารที่เกิดขึ้นเรียกว่าอะไร

การเปลี่ยนแปลงทางเคมี

จากกิจกรรมนี้
สรุปได้ว่าอย่างไร

เมื่อผสมสาร ๒ ชนิดขึ้นไปเข้าด้วยกัน
แล้วมีสารใหม่เกิดขึ้น และมีสมบัติแตกต่าง
จากสารเดิม เป็นการเปลี่ยนแปลงทางเคมี

